

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Palánka, Fő-utca 281. szám.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkeszti: Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:
 Egész évre 6— K
 Fél évre 3— K
 Amerikába egész évre 8— K
 Nyilftér sora 30 fillér.

Külkereskedelmi statisztikánk.

A képviselőház június 16-iki ülésén a közgazdasági bizottságnak a statisztikai hivatal 1914. évi munkaprogramjáról előterjesztett jelentése kapcsán érdekes vita fejlődött a statisztikai hivatal kiadványairól, különösen pedig az Évkönyv anyagáról; beosztásáról, ennek a publikációnak a népszerűsítéséről stb.

Ugy a közgazdasági bizottság, valamint a kérdéshez hozzászóló Hantos képviselő több figyelemreméltó ujtást javasolt, amelyek nagyobb részének teljesítését Vargha Gyula államtitkár felszólalásában meg is ígérte. Egy fontos körülményről azonban nem esett szó a lefolyt eszmecsereben.

Arról ugyanis, hogy a statisztikai hivatal két leginkább elterjedt kiadványa az Évkönyv és a külkereskedelmi forgalomra vonatkozó adatokat összefoglaló évi kimutatás rendszerint csak a jelentés esztendejét követő egy teljes év lefolyásával jelenik meg. Hogy különösen a külkereskedelmi statisztika elkészítése tekintetében mennyivel előznek meg bennünket a vámkülföld nagyobb államai, azt nem is feszegetjük, de köztudomású az is, hogy a szerződéses vámterület külkereskedelmi forgalmáról szóló végleges kimutatás is ma'dnem minden évben körülbelül három hónappal előbb jelenik meg, mint a magyar statisztika. Mások is, de éppen most amikor olyan életbevágó

horderejű kereskedelempolitikai tárgyalások és elhatározások előtt állunk, még nagyobb mértékben szükséges és fontos, hogy egyes országokkal lebonyolított áruforgalmunkról szóló végleges és pontos adatok minél rövidebb időn belül, nem pedig óriási késedelemmel álljanak rendelkezésre, mert az eddigi visszasságnak megszüntetése tisztára a nagyobb munkaerő beállításnak kérdése, tehát pénzkérdés. Az ügy fontosságával szemben azonban a szükséges költségtöbblet igazán alárendelt jelentőségű.

A külkereskedelmi forgalomról kiadott havi kimutatásoknak nagy hiánya az, hogy nem nyújtanak részletesebb felvilágosítást arról, hogy miképpen alakult a jelentés időszakában ipari kivitelünk az egyes vámkülföldi államokba és Borszába, illetve, hogy milyen eredményeket mutat fel az onnan való ipari behozatalunk. Ez irányban csupán néhány cikkre vonatkozóan nyerhetünk a havi kimutatásokból tájékozást. Nem lehet lényegesebb akadály, mivel ez is csak a nagyobb munkaerőn múlik, hogy az említett hiány legalább is redukáltassék azáltal, hogy jelentékenyen kibővítik azoknak a cikkeknek körét, amelyek forgalmát a havi összeállítások a származási és rendeltetési országok szerint részletezve mutatják ki.

Hirek.

Pályázat. A m. kir. posta-, távirada és távbeszélőnél gyakornokjelölti állásokra most hirdettek pályázatot. Ezen állásokra csak azok az ifjak pályázhatnak, akik főiskolát, középiskolát, vagy ezekkel egyenrangú más tanintézet sikerrel elvégeztek, a 18-ik életévüket már betöltötték, 25 ik életévüket azonban még meg nem haladták, továbbá magyar állampolgárok. A felvételnél előnyben részesülnek azok, kik jogvégzettséggel bírnak. A sajátkezűleg irt és születési, orvosi, erkölcsi iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat a már közszolgálatban állók előljáró hatóságuk, a közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszolgabíró vagy polgármester útján f. évi július hó 15-ig a t. h. képest, hogy a pályázók hol óhajtanak alkalmazást nyerni, a budapesti, a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy a zágrebi posta és távirada igazgatóságához nyújtásuk be. Ezenkívül f. évi július 20-ig az illető posta és távirada igazgatóság vezetőjénél személyesen is jelentkezni tartoznak oly célból, hogy gyakornokjelölti állásra való alkalmas voltukról már előzőleg meggyőződni lehessen.

Mozivilágkiállítás Budapest. Szinte magától kínálkozott az ötlet, s hogy most Budapestben megvalósul, kétszeres az örömmünk. Őszel mozi-világkiállítás lesz a magyar főváros

Jogtudósok, papok, tanítók a SIROLIN „Roche“-ról:

Mellbetegelnél.

G. R. jogtanácsos, B.-ben.

Hasznaltam a Sirolin „Roche“-t, hatásával igazán meg vagyok elégedve.

B. P. igazgató, B.-ben. (Keletporoszorsz.)

Évek óta hasznalom a Sirolin „Roche“-t minden kezdődő hurut ellen. — A légzőszervek baját ellen a legjobbnak találtam.

A. M. plébános, W.-ben.

A Sirolin „Roche“ szabadított meg engem. Gyermekeknek is adom a szert, ha hurutosak.

F. H. tanító, Fr.-ben.

A Sirolin „Roche“-val meg vagyok elégedve annyira, hogy mindenkinek ajánlom, akinek légzőszervi baja van. —

A Sirolin Roche kellemes ízű, étvágygerjesztő és orvosilag ajánlott szer. Erősíti a tüdő és légzőszervek ellenállását fokozza. A gyógytárban határozottan Sirolin Rochét kérjünk.

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Teschen a Elbei egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepől ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való föllámulhatatlanságért. Ezernyi ellismeréssel! Sok legnyilvánosabb kiáltással! Bevásárlásnál óvatossággal! Nagyjelen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszerárakban, drogériákban állatszerzőzetekben stb.

Hasonlóképpen kitélő Bergmann Manera lilium, krémje (70 fillér egy tubus) Kitélő szer nők kezek gondozására.

ban. Budapest ez alkalommal a világ figyelmének központjában fog állni! A kiállítás színhelye a városligeti iparcsnak és a körülötte lévő térségben s bent a csarnokban tömérdek pavilon, rengeteg külön épület, melyben valamennyi filmgyár produkciójának legelőkeltebbjét teszi majd közszemlére. Minden gyár ott lesz, amelyről a mozilátogató hallott: a Pathé, a Gaumont, a Nordisk, az Eclair, a Vitograf, az Ernemann és sok más olasz, német, francia, angol és amerikai gyár. A kiállítás fővédnökségét Thomas A. Edison, a kinematográfia feltalálója vállalta el; védője pedig József királyi herceg lesz.

Péter-Pál napján. Aranykalászt lenget a nyári szellő és az aranykalász Péter-Pál napjára már jóformán megérett a learatásra. A homokon a gyorsan érő rozsa már beállottak a vidám aratók s ahol a tavalyi őszi szárazság, a május 4-iki fagy helyenként kárt nem okozott, — általában reménykedő munka folyik, hogy az lsten áldása megjutalmazza a munka veritékét, fáradoalmát. Minden jel azt mutatja, hogy csendes, békés és megelégedett aratás lesz. És csak ott, ahol egy-két hangoszavu konkolyhíntő kiabál és zavarbontást szít, ott kell a hatóságnak rendet csinálni és az adott szó, a szerződés szent-ségének érvényt szerezni. Altalában azonban a magyar munkás okult néhány évek keserű tapasztalásából, amelyet részint maga átélt, részint másoknál látott. Néhány év előtt olyan emberek, akik a gazdasági munkás helyzetét, megélését, kereseti viszonyait nem ismerik, kiadták a jelszót, hogy nem kell szerződni aratásra, csak az utolsó minutumban. Kényszerhelyzetbe kell hozni a gazdát, hadd ijedjen meg, hogy kipereg az érett buza a földre és egy évi küzdelmes fáradság semmivé lesz. Ha ezt látja a gazda, ugyancsak fog a munkással parolázni és annak minden kívánságát teljesíteni fogja. De nagyon rosszul számítottak. Mert a gazda nem lehet kényszerhelyzetben és az utolsó

pillanatban nem szaladgálhat aratókért. Így aztán idegenből hozat aratókat odahaza hoppon maradtak, százan és százan kereset nélkül. Igyekeztek volna már elszereződni a régi részkereset mellett, de hiába. Régi gazdájuknak már megvoltak az aratói és sajnálkozva mondta, hogy mivel ismételt felszólításra nem akartak vele szóba állani, nem is vehetik rossz néven, ha ő neki — bár nagy sajnálattal tette, — el kellett maradni régi aratóitól és idegen munkásokkal kellett szerződni. Ha jövőre vissza akarnak hozzá állani, kész örömmel fogadja őket, csak azt kéri, hogy az aratási szerződést kössék meg.

A holnap kezdődő aratás gyönyörű munkája a rendben álló magyarnak és bár hamarabb kell mint a dalos pacsirta és későbbben nyugszik mint némely esteli csillag, bár alig van pihenése és megállása, ezt a nehéz, férfias erőt kívánó munkát gyönyörűséggel, jókedvvel és vasegészséggel végzi. Legyen ilyen a mostani aratás is. Terítsen az lsten gazdag áldást ennek a sanyargatott országnak lakosságára, akikre valóban ráférne egy bőtermő esztendő anyri nehéz napok után.

Uj miniszteri rendelet az ártézi kutakra. A m. kir. földmiv. miniszternek a vízjogi törvény módosítására vonatkozó legújabb rendelete értelmében az ártézi kutakkal megnyitható föld alatti víztartórétegek, mint az egészséges ivóvíz helyei és raktárai közvagyonként tekintendők. A Nagyalföldön és a Kisalföldön ártézi kutak furása jövőben csak az 1885. XXIII. tc. VI. fejezetben körülírt eljárás lefolytatása után engedélyezhető. Az ország más vidékein erre az eljárásra csak akkor van szükség, ha az új kutak már meglévő vízművektől 100 méternél, épülettől, vasuttól 40 méternél kisebb távolságban fúrnak.

A fizetésképtelenségek csökkenése. Május havában Magyarország és Ausztriában egyaránt fogyott a fizetésképtelenségek száma. Május havában mindössze 19 fizetésképtelenség volt 4 és fél millió passívával ebből Magyarországra 5 fizetésképtelenség esett 1 és fél millió K passívával. A múlt év május havában 24 fizetésképtelenség volt 7,800 ezer K passívával.

Uj vasut Bácskában. A legújabb bácskai vasutvonalnak, a szond—hódsági vasútnak építési munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy az illetékes körök véleménye szerint a vasutvonal már szeptember 1-ső napján átadható lesz a forgalomnak. A h. é. vasutvonal, mely mindössze 21 km. hosszúsága a Máv. kezelésében fog állani. Közbeeső állomásai: Militics és Doroszló. A pályatest magas építményei már teljesen készek. Az eddig elvégzett munkák teljesen készek. Az eddig elvégzett munkák meg szemlélésére és felülbíráására kiszállott a helyszínré a szabadkai üzletvezető egyik bizottsága.

Uzsora bérelt földekkel. Szabad-

káról írják: A város egykori hatalmas polgármestere: Mamuzsich Lázár már 25 év előtt szócális földbirtokpolitikát kezdett azáltal, hogy a város földjének egy részét ötholdas parcellákban olcsó bérletáron kisgazdáknak és földművelőknek adta bérbe. Ezek a bér-ők ugy gazdálkodtak a város földjén, mint a sajátjukon: házat építettek, gazdaságot teremtettek rajta, mert tudták, hogy a hosszú bérleti idő lejártá után megszerezhetik a földet maguknak. Ez a földbirtokpolitika, amelyet dr. Biró Károly, a jelenlegi polgármester még fokozottabban üzött, volt az oka annak, hogy a kivándorlási statisztikában Szabadka alig szerepel, a földmiveskivándorlás pedig itt teljesen ismeretlen. Mostanában azonban, amikor minden üzlet mögött ott leselkedik valamiféle formájában az uzsora, a szociális tendenciájú bérleti rendszer is megteremtette a maga uzsorásait. Garbics Vince városi gazdasági felügyelő a napokban jelentést tett a város gazdasági ügyosztályának, hogy tudomása szerint Szabó H. Ernész kelebíai lakos a városból 25 évre bérbevevett földjéből, amelyért holdanként 55 K évi bért fizet, egy nagyobb részt holdanként 100 koronájával adott albérletbe. Szabót beidézték és ő beismerte, hogy dupla áron adta albérletbe a város földjét, de azzal védekezett, hogy ez már bevett rendszer, amelyet rajta kívül igen sokan üznek. Ő még a szerényebek közül való, mert sokan vannak, akik 400, 600, sőt 800 százalékot szednek a szociális alapon élvezett földbérlét után. Fel is sorolt több mint tíz ilyen városi bérlőt, akiket a tanács be is idéztetett és valamenynyen beismerő vallomást tettek. A város tanácsa még nem határozott, hogy mivel fogja büntetni a kisemberek földéhségét kegyetlenül kihasználó bérlőket. Valószínű, hogy az albérlőket meg fogják hagyni azokon a földeken, amelyekért most 3—4 szerez árt fizetnek, az eredeti bérleti árban, amennyiért a város annak azokat bérbeadta.

Sertéskiviteli tilalom. A sertésvésznek Ausztriába történt behurcolása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele az apatini, bajai és zombori járásokból.

Nincs többé holt idény. Soha több igazsággal nem lehetett ezt mondani, mint az idén, mikor a közigazgatás reformjáról szóló javaslatok tárgyarásával a parlamentben új politikai harcok veszik kezdetüket épen júliusban. Nincs tehát intelligens ember, aki az újságolvasást most mellőz-

Előnyös birtokvétel.

Siklósz nagyközséggel határos igen kedvező vasuti összeköttetéssel bíró kisbirtok elsőrendű föld és rét, kitűnő leelő igen kedvező feltételek mellett természetesen együtt eladó. A birtok a következőkből áll:

101 h. számú, 52 h. leelő, 3 ház gyümölcsösrel és gazdasági épületekkel. A vételhez csak 25000 korona készpénz szükséges. A közelebbi feltételek a Siklósi kölcsonös segélyező egylet szövekezeti helyiségében tudhatók meg.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányul az egyedül valódi kölnivíz, kölnivíz-szappan és puder minden jobb droguerlában, illatszert és gyógytárban kaphatók.
Ügyeljünk a pontos címre: **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz.
Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Magyarországi képviselője **Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.**

hetné. Épen ezért hívjuk fel tisztelt olvasó közönségünk figyelmét a legelterjedtebb napilapra, a dr. Légrády Imre szerkesztésében megjelenő **Pesti Hírlapra**, melynek fő erőssége, hogy pártokon kívül és felett állván, szigorú ellenőrzést és igazságos kritikát gyakorolha mindennel és mindenkivel szemben. Ennek köszönheti a magyar sajtóban páratlanul álló népszerűségét. Mint a lap kiadóhivatala minket értesít, a ciklikus és tárcaírók jeles gárdáját új munkatársakkal sikerült megszaporítani, úgy, hogy a **Pesti Hírlap** munkatársai sorába számítatja ma hazánk legjelesebb és legkedveltebb íróit, kik közül legyen elég kiemelni Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Heltai Jenő, Móricz Zsigmond, Szomaházy István, Abonyi Árpád, Porzolt Kálmán, Szini Gyula, Mura Károly, Tömörkény István, S. Bokor Malvin, Lux Terka, Szabóné-Nogáll Janka, Alba Nevis, Diploma, Benda Jenő, Lampérth Géza, Pásztor József, Pakots József, Peterdi Sándor, Kézdi-Kovács László, Szász Zoltán, Mezei Ernő, stb. neveit.

A **Pesti Hírlap** napról-napra a legnagyobb terjedelemben, vagyis legbővebb tartalommal jelenik meg; naponként 12—16 sőt 20 oldalal is többet ad mint más napilapok; tehát járátása egyetlen előfizetési ár mellett a legelőnyösebb. A **Pesti Hírlap** ma kétségtelenül a legelterjedtebb lap, amennyiben példányszáma (hétközben 120—130 ezer, vasárnapokon 160 ezer) a legelőnyösebb és legnépszerűbb boulevardlapokat is felülmúlja. Ezért van legtöbb hirdetése is, lévén a hirdetés a **Pesti Hírlap** minden nap legcélravezetőbb. A **Pesti Hírlap** mindennap annyi szerkesztői üzenetet hoz, mint más lapok egész héten át, tehát a közönség igénye it utbaigazítás, tanácsadás szempontjából is legnagyobb mérvben elégt ki.

A **Pesti Hírlap** külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek, amennyiben a **Divat-szalón** című kitűnő divatlapot kedvezményes áron rendelhetik meg és karácsonyi ajándékkul kapják a **Pesti Hírlap** nagy képes naptárát.

A **Pesti Hírlap** előfizetési ára egy óra 2 korona 80 fillér, két óra 5 korona 60 fillér, július—szeptemberi negyedévre 8 korona. A Divatszalonnal együtt negyedévre 10 korona 50 fillér. Az Érdekes Ujsággal együtt negyedévre 10 kor. 80 fillér.

A **Pesti Hírlap** kiadóhivatala, hova legcélszerűbb postautalványnyal küldeni az előfizetést, Budapest, V. ker., Váci-körút 78. szám alatt van.

Tizenyolc mázsa buza egy holdon. Örömmel jelenítik, hogy a tizenyolc mázsás buzatermés nem Németországban volt, hanem a gyönyörű állami birtokunkon, Mezőhegyesen. Csakhogy az is bizonyos, hogy ezt a tizenyolc mázsás buzatermést a talaj megfelelő előkészítésével, kellő istálló és műtrágyázással érték el. Rendes művelés mellett, mivel a magyarországi talajok foszforsavban rendkívül szegények és mivel az istálló trágyában is foszforsav igen kevés van, azért a mi talajaink nagy buzaterméseket nem adhatnak. Es ha a gazda azt akarja elérni, amit Mezőhegyesen elértek; vagyis 18 mázsa buzát egy holdon, akkor az istálló trágyázás mellett műtrágyát és pedig kötött talajon szuperfoszfátot, homokos talajon pedig kálicsot és vegyesen szuperfoszfátot kell alkalmaznia.

Palánka község előljáróságától.

2865/1914.

Versenytárgyalási hirdetés.

Palánka község képviselőtestületének a vármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott 21/közgy. 1914. számú határozata értelmében az áll. polgári iskolával kapcsolatos kézimunka (slőd) tanfolyam részére építendő helyiségre vonatkozólag nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

Az építéssel kapcsolatos munkálatokra együttes ajánlat nyújtandó be.

Az építési munkálat legkésőbb 1914. évi augusztus hó 17-én megkezdendő

1914. évi szeptember hó 31-ig teljeseen elkészítve átadandó.

Vállalkozó járandósága csakis a teljesen kész munka végleges és kifogástalan átvétele után fog a község által a vállalkozó szabályos nyújtására kifizetett.

Amennyiben az elvállalt munka 1914. évi szeptember hó 30-ára a vállalkozó hibája folytán nem volna átvehető, úgy a késedelem minden napja után 20 korona fog vállalkozótól járandóságából büntetésképen a község pénztára javára levonatni.

A munkálatra vonatkozó írásbeli ajánlatok ivenként 1 (egy) koronás belyeggel ellátva, pecséttel lezárva Ajánlat a 2685/1914. számú versenytárgyalás: hirdetményben kiírt palánkai állami polgári iskola mellé építendő kézimunka tanfolyam helyisége építési munkáira címmel ellátva a községi előljáróságához 1914. évi július hó 25. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be, vagy posta útján az előljáróság címére küldendők el.

Bánatpénzül a vállalati összeg 10 % község pénztáránál készpénzben avagy óvadékképes papirosban az ajánlat benyújtása előtt leteendő, miről szóló nyugta az ajánlatához csatolandó.

A munkálatra vonatkozó nyilvános szóbeli versenytárgyalás Palánka községének tanácstermében 1914. évi július hó 28. napján (kedden) d. e. 9 órakor fog megtartatni, aminek befejezése után fognak az írásbeli ajánlatok felbontatni s a munkálatok odaítélésénél a községi előljáróság az ajánlati árakra való tekintet nélkül a benyújtott ajánlatok között szabadon választ.

Költségvetés és leírás a községi jegyzői irodában a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthető és lemásolható.

Végül megjegyezzük, hogy eme hirdetésny kellő közléstétől értesítéskéntünk s így e tekintetben az előljárósághoz érkező ajánlatokra választ nem adunk.

Palánka, 1914. évi június hó 22-én.

Potzta György s.k. Rebel József s.k. jegyző bíró.

'CLUB' cigarettapapír

csak akkor valódi
ha az itt lerajzolt

védjeggyel van ellátva.

Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

Utánzatotól melyek csak silány minőségűek
ö r i z k e d j ü n.

**EREDETI BENZIN-
CSÉPLŐKÉSZLETEK**

**BENZIN-
LOKOMOBIL**

ÁLLÓ ÉS FEKVŐ RENDSZERŰ, TELJES JÓTÁLLÁSSAL. :: KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK. :: ÁRJELEZEM INGYEN.

**BENZIN MAGYAR AUTOMOBIL-
ÉSMOTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.**

BUDAPEST, KÖZPONT: V. KERÜLET,
DOROTTYA-UTCA 9. SZÁM. :: GYÁR:
VII. KERÜLET, ILKA-UTCA 31. SZÁM.

Magyon

**ADUNK
HASZNÁLATRA**

MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS
BETÖRÉSMENTES ÚJ PANCELI

**TAKAREKPERSELYT
BARKÁNEK**

**PESTMEGYEI
TAKAREKPENZIÁR PÉNT**

BUDAPEST, IV. KÖTŐ-UTCA 8.

**VÁSÁRNAPI
ÚJSÁG**

ELŐFIZETÉSI ADÁ
EGÉSZÉREZŐ ÉS FELTÁRÓ

Minden újonnan
belépő előfizető
ingylen kapja a
Vásárnapi Újság
díszes karácsonyi
albumát.

Munkatársaink a kiadásra előzőleg
kértek kiált a Vásárnapi Újság kiadó-
bizottság, Franklin-Társulat, Endrőpé-
IV. Egyetem-utca 4. sz.

Aki a Kathreiner-féle Kneipp malátakávéét még nem ismeri, vegyen most rögtön egy csomaggal és próbálja meg.

Ezen már 23 év óta általánosan kedvelt és a legjobbnak elismert ital előállítására új nagy gyár épült. A legmodernebb gépek és műszaki berendezések segítségével a 'valódi Kathreiner' előállítására szolgáló híres Kathreiner-féle eljárás még tökéletesbedett.

A Kathreiner mindig a legjobb ital volt, most azonban a babkávéhoz teljesen hasonló ízénél fogva önmagát is felülmulja.

Fűszeres, kiadós, tápláló s emellett egészséges és olcsó: ez a valódi Kathreiner.